

De doctrina christiana Liber II.

et sancti est vita ista perfecta. Non manet in
 deus fides: spes: charitas. tria hec: maior
 autem horum est charitas. quia et cum deus ad eter
 na pervenit: duobus istis decedentibus cha
 ritas auctior et certior permanebit. Quapropter
 propter cum deus cognoverit sine precepti esse
 charitatem de corde puro et conscientia bona et
 fide non ficta. omnem intellectum divinarum scri
 pturarum ad ista tria relaturus. ad tractandum
 non illorum librorum securus accedat. Cum ei di
 ceret charitas: addidit de corde puro: ut
 nihil aliud quam id quod diligendum est diligat.
 Conscientia vero bona subiungit propter spem.
 Ille enim se ad id quod credit et diligit perven
 turum esse desperat: cui male conscientie scrupulus
 inest. Tercio et fide inquit non ficta. Si enim
 fides nostra mendacio caruerit: tunc et non
 diligimus quod non est diligendum. et recte vivere
 deo id speramus: ut nullo modo spes nostra falla
 tur. Propterea et de rebus pertinentibus fide quam
 cum prope fati esse arbitrat: sibi dicere voluit.
 quia in alijs voluminibus siue per alios siue per
 nos multa ista dicta sunt. Hodie itaque sic
 iste libri huius. Cetera de signis quantum de
 derit dominus disseremus.

Explicit liber primus
 Incipit liber secundus

De significatione
 rebus cuius scribere premissi
 communes ne deus in eis
 attenderet nisi quod sunt.
 non etiam si quid aliud pro
 ter se significat: vicissim de signis disser
 res: hoc dico ne deus in eis attendat quod sunt:
 sed potius quod signa sunt. id est quod significat.
 Signum est enim res propter speciem quam inge
 rit sensibus aliud aliud ex se facies in co
 gitatione venire. sicut vestigium visum transit
 se animal cuius vestigium est cogitamus. et fumo
 visum ignem subesse cognoscimus. et voce ani
 malis audita affectus animi eius antea
 advertimus. et tuba sonante milites vel progre
 di vel regredi: si quid aliud pugna pos
 stular oportere novem. Signorum igitur
 alia sunt naturalia: alia data. Naturalia
 sunt que sine voluntate atque ulla appetitu si

gnificandi: propter se aliquid aliud ex se percipi fa
 ciunt: sicut est fumus significans ignem. non enim
 volens significare id facit: sed res exprimitur
 antea de se et notat de cognoscit ignem
 subesse. etiam si fumus solus appareat. Sed et
 vestigium transitus animalis ad hominem pertinet.
 Et vultus irati seu tristis affectus animi si
 gnificat. etiam nulla eius voluntate: quia ira
 tus aut tristis est. aut si quis alius motus animi
 vultu indice potest etiam id nobis non agere
 ut patet. Sed hoc toto genere nunc dis
 sere non est propositum. Quoniam tamen incidit in par
 titionem nostram proteriri omnino non potuit. atque
 id hactenus notatum esse suffecerit. Data vero
 signa sunt que sibi queque vivencia invicem
 dant ad demonstrandos quantum pertinet motus
 animi sui vel sentia aut intellecta quibus.
 Nec ulla causa est nobis significandi. id est signi
 ficandi: nisi ad depromendum et traiciendum
 in alterum animum id quod animo gerit is qui
 signum dat. Vox igitur signorum generum quantum
 ad homines attinet considerare atque tractare
 statim. quia et signa divinitus data que scri
 pturis sanctis continentur per homines nobis in
 dicata sunt que ea percipimus. Habet etiam
 bestie quaedam in se signa que per dunt appetitum
 animi sui. Nam et galli gallinatus res
 pro cibo dat signum vocis galline ut accu
 rat. et columbus gemitu columba vocat.
 et ab ea vicissim vocat. et multa huiusmodi
 animalia adverti solent. Que verum sicut vultus
 aut dolens clamor sine significandi volun
 tate sequantur motum animi. an vero ad si
 gnificandum dent alia questio est. et ad rem que
 nunc agitur non pertinet. Quam parte ab homine ope
 tanquam non necessariam removemus. Signo
 rum igitur quibus inter se homines sua sentia
 communicant: quedam pertinent ad octo sensuum.
 plerumque ad aurium. paucissima ad ceteros
 sensus. Nam cum inuimus non damus signum
 nisi oculis eius que volumus per hominum volun
 tatis nostre participem facere. Et quedam motus
 manuum plerumque significat. Et heuisticos
 omnium membrorum motibus dant signa quedam
 scientibus: et cum oculis eorum quasi fabulant. Et
 vexilla draconesque militares per oculos in
 sinuant voluntatem ducti. Et sunt hec omnia
 que quedam verba visibilia. Ad aures autem que per
 tinent ut dixi plura sunt. in quibus maxime